



Riigikogu õiguskomisjoni istungi protokoll nr 142

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 19. aprill 2022

Algus 14.00, lõpp 15.12

Juhataja: Marek Jürgenson (esimees)

Protokollijad: Marian Juurik (konsultant), Kaisa Karu (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Sulev Kannimäe, Jaanus Karilaid, Uno Kaskpeit, Anastassia Kovalenko-Kõlvart, Tarmo Kruusimäe, Heljo Pikhof, Anti Poolamets, Urve Tiidus, Vilja Toomast

Komisjoni ametnikud: Raini Laide (nõunik-sekretariaadijuhataja)

Kutsutud: Mittetulundusühing Eluliini esindajad Eda Mölder ja Merle Haruoja, Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskuse esindajad Reet Laja ja Marion Ründal, Havas AS esindajad Dagmar Lamp ja Piret Piirsoo, Justiitsministeeriumi analüüsitalituse nõunik Anu Leps, karistusõiguse ja menetluse talituse nõunik Anne Kruusement, analüüsitalituse nõunikud Britt Tammiste ja Laidi Surva, siseministeeriumi korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakonna nõunikud Ain Peil ja Barbara Haage, sotsiaalministeeriumi võrdsuspoliitikate osakonna ohvriabi poliitika juht Kristiina Luht, Eesti Linnade ja Valdade Liidu esindaja Jan Trei. (1. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Kollektiivne pöördumine "Sõnaväega perevägivalla vastu" (1-6/21-143/1)

1. Kollektiivne pöördumine "Sõnaväega perevägivalla vastu" (1-6/21-143/1)

Marek Jürgenson märkis, et kuigi kollektiivsete pöördumiste arutamiseks on varasemalt korraldatud ka avalikke istungeid, on tänane arutelu kinnine ning sellest valmib avalik kokkuvõtlik protokoll. Andis esmalt sõna pöördumise algatajatele.

Eda Mölder sõnas, et perevägivallavastane petitsioon sai alguse murest seoses vägivallaga tegelemisega Eestis. Kuigi valdkonnas on olnud mitmeid tunnustust väärivaid algatusi ja töid, puudub riigil vägivalla vastu võitlemise strateegia, on vaid vägivalla ennetamise kokkulepe. Vajadus valdkonnaüleste kokkulepete järele on aga jätkuvalt olemas. Pöördumise algatajad leiavad, et niivõrd tõsine teema nagu vägivald ja selle ennetamine ei ole saanud piisavalt tähelepanu. Tegemist on poliitilise tahte küsimusega. Esitatud on ka mitmesuguseid ettepanekuid, et parandada olukorda vägivallaennetuses. Puudujääke nähakse selles, et vägivalla ennetamiseks ei ole piisavalt tegevusi läbi vägivallatsetajatega tegelemise. Lisaks ei ole kohalikel omavalitsustel selleks piisavalt ressursi ja võimalusi. Rõhutas, et algatajate

hinnangul ei ole vägivallega tegelemine Eestis süsteemne ega kõikehõlmav ning see on ka pöördumise peamine põhjus.

Reet Laja lisas, et Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskuse arvamuse kohaselt peaksid vägivalda ennetamise meetmed põhinema Eesti teadus- ja soopõhistel uurimustel, mida on aga üsna vähe läbi viidud.

Heljo Pikhof soovis täpsustavalt teada, mida tähendab, et vägivallavastane strateegia peaks olema kõikehõlmav.

Merle Haruoja selgitas, et Istanbuli konventsiooni raames on vägivalda teemadel palju peatunud ning Eesti riigil tuleb ka neid asjakohaseid artikleid täita. Kõikehõlmavus, terviklikkus ja koordineeritud tegevus tulenevad artiklist seitse. Eesti riigi seisukohalt on oluline, et lähtutakse oma vajadustes, probleemidest ja võimalustest. Lisaks ennetusele ja teavitustegevusele peab jõudma ka vägivalda tõkestamiseni, mis tähendabki, et strateegia peaks olema kõikehõlmav.

Tarmo Kruusimäe küsis, miks soovitakse perevägivallega seotud uuringuid teha soopõhiselt, mitte neutraalselt ning kas see tähendab, et olenevalt soost esitatakse ka erinevaid küsimusi. Märkis, et see jätab mulje, nagu eeldatakse, et meesoost isikud on alati vägivaldne pool.

Reet Laja märkis, et rõhuti just sellele, et hetkel ei olegi selliseid uuringuid läbi viidud ning seda oleks vaja teha. Selgitas, et soopõhisus on üks sotsioloogilise uuringu alus ning küsimused ei oleks sellisel juhul kummalegi soole suunatud.

Kristiina Luht kinnitas, et soopõhine uuring ei tähenda, et küsimused oleksid erinevaid või suunatud. Vastaja soo, vanuse ja ka näiteks laste olemasolust teadmine on vajalik just selleks, et vägivaldajuhtumeid eristada ning seeläbi ennetus- ja abistamistegevusi paremini korraldada.

Anu Leps sõnas, et Eestis on vägivalda ennetamise strateegial ajalugu siiski olemas, viimati aastast 2014. Kuigi tänane dokument kannab kokkuleppe nime, siis on tegemist täpselt samasuguse riikliku strateegiaga, nagu selles valdkonnas on olnud varem. 2010. aastal, kui algas erinevate valdkondade strateegiatega liitmine, liideti omavahel kokku ka alaealiste kuritegude ennetamise ja vähendamise strateegia ning inimkaubanduse strateegia, lisaks võeti juurde ka muud vägivallega seotud teemad. Alates samast aastast on vägivaldaennetuseks ja selle tõkestamiseks olemas eraldi riiklik arengukava koos tegevuskavaga, mida täidavad kõik riigiasutused ning kaasatud on mitmeid partnereid, sealhulgas ka MTÜ Eluliin. Strateegiatega juurde on moodustatud ka tööühm, kus on erinevate ametkondade esindajad ja kõiki dokumendis kirjas olevaid tegevusi on erinevate osapooltega arutatud. Viimase vägivalda ennetuse kokkuleppe jaoks, mis sai Vabariigi Valitsuse heakskiidu 2021. aasta juulis, korraldati eelnevalt ideekorje ring, millest said osa võtta kõik huvilised. Kokkuleppes on 14 erinevat tegevussuunda, alates esmatasandi ennetusest kuni vägivalda toimepanijate sekkumise ja teenuste loomiseni. Hetkel on koostöös riigiasutustega käimas ka kokkuleppele konkreetsema ajalise ja rahalise tegevuskava kooskõlastus, mis ei ole veel avalik. Lisas, et kuigi selle strateegia juhtministeeriumiks on Justiitsministeerium, siis väga palju sisutegevusi on hoopis teiste ministeeriumide tegevusvaldkonnas. Näiteks uurimistegevuste juures on suur roll Siseministeeriumil ning Politsei- ja Piirivalveametil. Sotsiaalteenuste pakkumise ja

arendamise osas teevad suurema töö Sotsiaalministeerium ja Sotsiaalkindlustusamet. Ühistegevuskava on kokku lepitud järgmiseks viieks aastaks, arvestust peetakse alates eelmisest aastast. Märkis, et seega ei saa öelda, et riiklik strateegia vägivalla ennetamiseks puudub, see dokument küll ei kanna strateegia nime, kuid sisuliselt ja ka rahvusvahelises mõttes on tegemist valdkonnapõhise strateegiaga. Tänas algatajaid teemale tähelepanu pööramast, kuna see on ka ministeeriumi jaoks väga prioriteetne valdkond ning kõikide tegevuste jätkamine ja koostöö osapoolte vahel on oluline.

Ain Peil märkis, et paljud vägivalla teemaga seotud tegevused, mis puudutavad vägivalla ennetamist, selle korduvuse vähendamist ja ohvrite abistamist, on eelarveliselt ja strateegilise vaatenähtena lisatud ka aastani 2025 kehtivasse siseturvalisuse arengukavasse. Seega on Siseministeerium ning Politsei- ja Piirivalveamet valdkonnaga tihedalt seotud.

Kristiina Luht kommenteeris, et väga oluliseks teemaks on tõesti juba ka Eda Mölderi poolt välja toodud vägivallatsetele tähelepanu pööramine. Sageli vaadatakse olenemata vägivalla liigist ainult ohvreid, kuid tähtis on tegeleda ka vägivallatsete käitumisega. Tõsi välja, et Sotsiaalkindlustusamet pakub alates 2020. aasta kevadest tugitelefoni teenust kõikidele, kes on vägivalda toime pannud ja soovivad selle teemal rääkida ning oma käitumist muuta. Samuti on olemas sotsiaalprogrammid ja võimalus kohtuda nõustajatega. Teenus on tänaseks päevaks arenenud niivõrd laiaks, et üheksas Eesti linnas on võimalik ka füüsiliselt nõustajaga kohtuda. Huvi antud teenuse vastu on olnud väga suur, eelmisel aastal pöördus abi saamiseks teenusepakkujate poole üle 2000 inimese. Lisaks korraldavad Sotsiaalkindlustusameti nõustajad proaktiivseid vestlusi nendega, kes on esimest korda elus vägivalda toime pannud. Arvatakse, et see on väga tõhus meetod, kuna koheselt reageerides saab suurema tõenäosusega ära hoida järgnevat vägivalla toimepanekut. Rõhutas, et kõik teenused ja sotsiaalprogrammid ei ole suunatud ainult meestele, vaid on olemas ka programmid vägivaldselt käituvatele naistele.

Heljo Pikhof soovis teada, kas on sarnaselt alkohoolikutele tehtud grupe, kus regulaarselt saavad koos käia inimesed, kes on olnud vägivaldsed korduvalt või lausa aastaid. Lisaks küsis, kas on proovitud kasutada meetodit, et perevägivalla ohver või ohvrid saavad jääda koju ning lahkuma sunnitakse hoopis vägivallatsete. Kommenteeris, et viimase 20 aasta jooksul on perevägivalla teemaga nii riiklikul kui ka kohalike omavalitsuste tasandil märkimisväärselt tõsisemalt tegelema hakatud. Ligi 10 aastat tagasi viidi Tartu Ülikooli teadlase eestvedamisel läbi uuring, millega sooviti teada, kuidas perevägivald mõjutab lapsi ning need tulemused olid väga kurvad. Nõustus, et antud valdkonnas on uuringute tegemine oluline.

Kristiina Luht vastas, et grupis toimuvaid programme on loodud küll, näiteks “Sisemine kindlus” ja “Hoolivad isad”. Võimalus on ka teha individuaalnõustamist, kuid sellele valikule eelneb alati individuaalne intervjuu, et teha inimese soovid ja vajaduse kindlaks. Märkis, et suure tõenäosusega pikaaegsetele vägivallatsetele grupinõustamine ei sobi ning vähemalt alguses soovitatakse sügavate probleemide puhul pigem individuaalnõustamist proovida. Sageli öeldakse ka, et vägivallatseted vajavad viharavi, kuid perevägivald on pigem sihitatud tegevus ning muudes sotsiaalsetes olukordades suudavad nad oma viha tagasi hoida. Nõustus eelkõneleja väljatooduga, et perevägivald mõjutab lapsi väga suurelt ning tõsi näiteks, et programmis “Hoolivad isad” rõhutatakse sellele, et käitudes oma lapse emaga paremini ning

mitte kasutades vägivalda, on lapsel parem lapsepõlv.

Mis puudutab vägivallatseja kodust ära viimist, siis mõned aastad tagasi viidi Pärnus selle katseprojekt läbi, mille eesmärgiks oli võimalikult paljude vägivallatsejate kodust ära viimine. Välismaa kogemusest, mis kehtib tõenäoliselt ka Eestis, ei ole kõikide vägivallatsejate kodust ära viimine aga alati mõistlik lahendus. See võib tekitada olukorra, kus koju naastes pannakse pereliikmed hoopis suuremasse ohtu. Kogemuste põhjal on kõige mõistlikum lasta olukorda hinnata kohapeal oleval politseinikul ning vajadusel kas vägivallatseja või ohvrid kodust ära viia.

Ain Peil märkis, et samasugust projekti katsetati ka Tallinnas.

Jan Trei sõnas, et tegemist on väga hea ja konstruktiivse aruteluga ning pöördumises tehtud ettepanekud on Eesti Linnade ja Valdade Liidu hinnangul asjakohased. Ühiskonnas tuleb perevägivalda ennetamisele rohkem tähelepanu pöörata ning seda saab teha üksnes riigi ja kohalike omavalitsuste koostöös. Kinnitas, et erinevate ministriumitega on siiani koostöö olnud väga tõhus. Kohalikud omavalitsused teevad omaltpoolt kõik, et perevägivalda ennetamisele kaasa aidata ja selleks pakutakse erinevaid nõustamisteenuseid, aidatakse ohvrid elamispinna leidmisel ja vajadusel tagatakse tugiisik. Kinnitas ka seda, et Eesti Linnade ja Valdade Liit on olnud kaasatud riiklike strateegiate protsessidesse. Pakkus välja võimaluse, et vajadusel saab liit perevägivalda teemale ka suuremat tähelepanu juhtida, kasutades selleks valdkondlikke töörühmasid ning esitada omapoolseid ettepanekuid riigile. Läbirääkimisi võiks pidada teemal, kuidas paremini katta vajalikke teenuseid ning suurendada võimekust õigel ajal reageerida ja perevägivalda ennetada. Kommenteeris pöördumises tehtud ettepaneku panna kohalikele omavalitsustele kohustus luua vägivallatsejate kodust eemaldamise võimalus ning tagada selleks vastavad vahendid. Siinkohal tuleb meele pidada ka seda, et iga uue ülesande lisamine eeldab riigieelarvest lisatoetust. Eesti Linnade ja Valdade Liit on valmis sellel teemal läbirääkimisi pidama, kuid teenuse osutamise võimekuse tagamine nõuab ressursi, pädevust ja koolitusi. Mis aga puudutab inimeste sunniviisilist äraviimist, siis see sisaldab ka tõsiseid juriidilisi argumente.

Marek Jürgenson märkis, et kuuldavasti pidi Leedu riigis perevägivaldaennetus väga hästi töötama. Küsis, kas on teada, milliseid meetodeid või projekte seal kasutatakse.

Kristiina Leht vastas, et Leedus võib olukord tunduda positiivne, kuna väga paljud ohvrid ei pöördu probleemiga vastavate asutuste poole. Selles riigis on üsna tugev religioosne taust ja seega eeldatakse ka naistelt mõnevõrra teistsugust käitumist kui näiteks Eestis. Märkis, et hetkel on käimas koos Põhjamaade Ministrite Nõukogu ja mitmete Skandinaavia ning Balti riikidega perevägivaldalaadne ühisprojekt. Mai lõpus on plaanis minna kaheks päevaks Vilniusesse, et arutada kahe riigi erinevate meetodite üle. Sügisel plaanivad Leedu kolleegid jällegi Eestisse tulla. Pakkus välja, et pärast külastust saaks saadud muljeid jagada ja küsimusele põhjalikumalt vastuse anda.

Heljo Pikhof tõi välja pöördumises esitatud ettepaneku tagada vägivaldavastaste programmide ja tegevuste terviklikkus ja järjepidevus. Märkis, et mitmete programmide rahastajaks on tihti mõni teine riik, näiteks Norra, ja rahastuse lõppedes lõpeb ka programm. Soovis teada, kas kõik alustatud programmid on jätkunud ja kas riik neid rahastab. Lisaks küsis, kuidas peaks toimima ööpäevaringne vägivaldast teatamise anonüümne telefoniliin.

Kristiina Luht vastas, et tõesti on mitmed programmid toimunud tänu erinevate riikide toele, osad nendest on läinud riigieelarvesse püsirahastusele ning osadest on loobutud, tavaliselt põhjusel, et meetod ei ole olnud edukas või pole leitud rahastust. Sügisel jõuab Riigikokku ka Sotsiaalministeeriumi poolt kokku pandud ohvriabi seaduseelnõu, kuhu on lisatud mitmed teenused, mis riigieelarve püsirahastusele soovitakse lisada. Nendeks on vägivallast loobumise tugiteenus, seksuaalvägivalla kriisiabikeskused ja väga kõrge riskiga perevägivallajuhtumite võrgustikutöö. Erinevate teenuste jätkumist on võimalus toetada ka lisaelarvetaotlustega. Mis aga puudutab anonüümset teatamisliini, siis tegelikult juba aastast 2019 töötab kolmes keeles anonüümne ööpäevaringne ohvriabi kriisitelefoni ning võimalus on ka kirjutada läbi kodulehekülje. Samuti on võimalus helistada häirekeskusele ning loodud on veel eraldi telefoniliin laste jaoks. Seega ei ole otsest vajadust lisada veel üks telefoniliin, kui hetkel toimivad liinid töötavad kombinatsioonis väga hästi.

Ain Peil sõnas, et vägivallast teavitamise puhul võib jääda anonüümseks. Samuti on võimalik Häirekeskust teavitada SMS-i teel.

Heljo Pikhof küsis, kas vägivallast teavitaja identiteet hoitakse salajas ka siis, kui isik avaldab oma nime.

Ain Peil vastas, et sellises olukorras lähtub politsei sellest, et ka vägivallast teavitaja oleks kaitstud. Temale teadaolevalt ei ole Häirekeskusel kohustust võtta teavitaja kontaktinfot ega nime.

Eda Mölder sõnas, et telefoniliiniga seonduvaid küsimusi on palju, sest juba praegu on mitmeid olemasolevaid telefoniliine. Küsimus on pigem selles, kas inimene, kes soovib vägivallast teatada, teab üldse, kuhu ta helistama peab. Märkis, et ka prokurörid on väljakutsena toonud selle, et sageli kaovad vägivalla tunnistajad ära. Seetõttu peaks olema vägivallast teatamise võimalus mitte vägivallaga seotud isikutele selliselt, et nad julgeksid seda teha. Ohvriabi kriisitelefoni 116 006 tundub olevat pigem suunatud ohvrite abile. Lisaks märkis, et vägivalla ennetuse kokkuleppesse tuleks kaasata kõik vanuserühmad. Tõi näite, et lastekaitse tegeleb lastega ning naiste tugikeskused naistega. Seega vaadatakse abi osutamist praegu killustatult kannatanu vaatenurgast. Lisaks tuleks vaadata seda ka vägivalla toimepanija vaatenurgast, kelle ohvid võivad olla nii naine, lapsed, naabrid, vanurid kui ka koduloomad. Tõi näite juhtumist, kus vägivalla toimepanija tulistas püssist kodulooma. Seega võib ühe vägivalla toimepanija ohvrite arv olla väga suur, mistõttu ei tohiks abi osutamist killustada. Vaadata tuleks vägivalla toimepanija võimalikke ohvrite ringi ning abi tuleks pakkuda ühtselt pere erinevatele osapooltele.

Anu Leps kommenteeris, et vägivalla ennetamise kokkuleppes on sel korral kõige rohkem tähelepanu pööratud just eakaare ülesele käsitlemisele. Lisaks on eraldi tegevussuund eakate vastase vägivalla teemale ning alaealistele, kes on ise vägivaldsed. Vägivalla toimepanijal võib olla erinevas vanuses kannatanuid. Märkis, et kõrge riskiga vägivalla toimepanijate puhul kasutatakse võrgustikutöö meetodit. Juhtumikorralduse ja võrgustikutöö meetodid toovad kokku eri valdkonna spetsialistid. Täna saab öelda, et need võrgustikupõhised lähenemised, mis on kasutusel, on edukust kinnitanud ning on püsiva töömeetodina juba mitmeid aastaid töös.

Kristiina Luht sõnas, et uuele ohvriabi seadusele eelnes ka väljatöötamiskavatsus, mida kommenteerisid lisaks ministeeriumitele ka mitmed kodanikuühendused, sh Lastekaitse Liit. Väljatöötamiskavatsuse raames avaldati arvamust, et lastekaitse ja ohvriabi koostöö peaks olema selgemalt paika pandud, et oleks teada, millised on kummagi organisatsiooni rollid. Sõnas, et on olnud juhtumeid, kus üks asutus töötab lapsega ning teine töötab emaga ja seda koos töötamist ei ole piisavalt palju olnud. Loodab, et nii praktikas kui ka selle uue seaduse toel muutub koostöö selgemaks.

Urve Tiidus küsis, millega lõppes E. Mölderi välja toodud juhtum, kus vägivalda toimepanija tulistas kodulooma. Lisaks soovis teada, kuidas mõeldakse ohvriabi tööd ning viharavi tulemuslikkust.

Eda Mölder vastas, et tegemist oli keerulise juhtumiga ning vägivalda toimepanija suri enne kohtuistungit.

Kristiina Luht kommenteeris, et Sotsiaalkindlustusamet tegi tagasiside kogumise vägivalda toimepanijate seas, milles uuriti, milline on olnud mõju pärast viharavi. Tagasisidest selgus, et programm võiks olla pikem. Küll aga ei olnud mõned vastanutest varasemalt oma käitumise üle mõelnud ning seetõttu on neil keeruline hinnata, millised on nende käitumise mõjud. Tõi näitena aastatetaguse Eestis läbi viidud uuringu, mille käigus esitati vägivalda toimepanijatele küsimusi. Mitmed vastanutest eitasid, et on vägivalda kasutanud, kuigi on algatatud menetlus ja isiku vastu on ka asitõendid. Seega on vägivaldsete käitumise muutmine keeruline. Sõnas, et uuritud on ka naisi, kes on olnud tugikeskustes. Tugikeskused aitavad isiku elukvaliteeti parandada ning annavad võimaluse vägivaldast välja saamiseks. Seega on teenustel oluline roll, et isikud saaksid võimaluse uuesti alustada.

Kõige suurem mõju on olnud seoses avalikkuse hoiakuga. See on üks olulisemaid tegureid ka selles osas, kas inimesed üldse pöörduvad abi saama. Viimane elanikkonna küsitlus on aastast 2016 ning järgmine küsitlus tuleb 2023. aastal, et näha, kas avalikkuse hoiakud on aastate jooksul muutunud. 2016. aasta uuringus toodi välja, et perevägivald on kuritegu ning see ei ole pere siseasi. Varasematel aastatel on olnud aramus, et perevägivald on pere siseasi. Seega on näha, et diskussioon vägivalda üle ja erinevad kampaaniad on avaldanud mõju. Rõhutas, et oluline on teemast rääkida, sest see julgustab ka ohvreid rohkem abi küsima. Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 2021. aasta alguses avaldatud uuringust selgus, et Eestis on perevägivalda rohkem kui teistes Euroopa Liidu riikides, enamasti on vägivalda toimepanija mees, vägivald pannakse toime peamiselt kodus ning vägivaldast teatamist on väga vähestel kordadel.

Sõnas, et vägivald mõjutab ka ohvrite seisu tööturul. Lisaks näitavad erinevad uuringud, et perevägivald mõjutab ka lapsi. Nimelt võib tulevikus olla perevägivaldaga üles kasvanud lastel ka endal tulevikus sellega probleeme. 2014. aasta FRA uuringust selgus samuti, et Eestis on füüsilise vägivalda kogemus lapsena suurem võrreldes teiste Euroopa Liidu riikidega. Naised, kes on kogenud enne 15. eluaastat vägivalda, satuvad suurema tõenäosusega vägivaldsesse suhtesse täiskasvanud naistena. Seetõttu on oluline, et sekkumine toimiks õigeaegselt.

Sõnas, et valdkonnas on toimunud areng ning ühiskonna hoiakud perevägivaldast on muutunud. Nüüd tuleb jätkata senise tööga ning samuti peab jätkuma diskussioon, et vägivald ei ole ühiskonnas aktsepteeritav ning vägivaldsete tuleb võtta vastutusele.

Heljo Pikhof märkis, et oluline on rääkida ka rahast, sest paljud projektid on alarahastatud, mistõttu ei pruugi teenus olla kõige kvaliteetsem. Lapsed ning lapsevanemad vajaksid

perevägivalla toimumisel nõustamist aastaid, sest vaid mõnel korral nõustamisel käimine ei ole piisav abi. Küsis, kui palju oleks valdkonda lisaraha vaja suunata, et teenused oleksid kättesaadavad ning kvaliteetsed.

Kristiina Luht vastas, et uue ohvriabi seaduse eelnõu raames koos hüvitistega oleks vaja lisaraha ligikaudu kaks miljonit eurot. Märkis, et perevägivalla kulud on minimaalselt 116,5 miljonit eurot aastas.

Kommenteeris hangetega seonduvat ning sõnas, et Sotsiaalkindlustusamet ei tee hankeid vaid rahasumma alusel, vaid vaadatakse kõiki tingimusi.

Merle Haruoja sõnas, et füüsiline vägivald on nähtavam, ent ka vaimsest vägivallast on oluline rääkida.

Eda Mölder märkis, et vaid 12% vägivalla ohvritest pöördub abivajadusele, mis tähendab, et suurem osa seda ei tee. Küll aga ei saa teenuseid planeerides arvestada vaid selle 12%-ga, kes abi küsivad, sest tegelik abivajajate hulk on suurem.

Marek Jürgenson küsis komisjoniliikmete arvamust selle osas, kuidas kõnesolevat teemat edasi käsitleda.

Heljo Pikhof sõnas, et toetab esitatud pöördumist.

Marek Jürgenson märkis, et kõnesolev pöördumine on saadetud õiguskomisjonile, mistõttu peab komisjon andma kollektiivse pöördumise algatajatele vastuse. Lisaks edastatakse pöördujatele istungi protokoll, mis annab ülevaate istungil arutatust. Õiguskomisjoni ametnikkond suhtleb vastavate ministeeriumite esindajatega ning vajadusel arutatakse pöördumist uuesti. Samuti saab otsustada, kas õiguskomisjon korraldab sotsiaalkomisjoniga antud teemal ühise istungi, mis oleks suunatud laiemale avalikkusele.

Vilja Toomast sõnas, et loomulikult komisjoni liikmed toetavad kollektiivse pöördumise algatajaid. Sõnas, et Riigikogu liikmete ülesanne on vaadata teemat laiemalt ning seda vajadusel veel arutada. Avaldas arvamust, et tõstatunud arutelu käigus ei ilmnenud, et vajalik oleks välja töötada eraldi seadust. Küll aga tuleks arutada näiteks ümarlaua tegemist antud teemal.

Tarmo Kruusimäe avaldas arvamust, et vaimset ja füüsilist vägivalda tuleks vaadata laiemalt kui vaid perekonna tasandil, sest praegu eksisteerib erinevaid peremudeleid. Lisaks tuleks tähelepanu pöörata sellele, et ka lapsed kasutavad oma vanemate vastu vägivalda.

Avaldas arvamust, et teenused ise ei ravi inimesi, sest teenuse osutamine ei taga, et inimene saab oma murele abi.

Samuti tõstas ideena teha vägivalla ohvritele erinevaid lõimumisprojekte, sest inimesed reageerivad erinevalt vägivalla kogemisele. Seetõttu tuleks ohvreid abistades neile erinevalt läheneda. Samuti tuleks luua ohvritega töötavatele sotsiaaltöötajatele võimalus nende abivajadusele läheneda personaalsemalt kui seni.

Vilja Toomast kommenteeris, et praegu on probleemiks see, et ei ole täpselt kirjas, kuidas erinevad spetsialistid inimestega tegelevad ning millised on spetsialistide kogemused ja oskused.

Tarmo Kruusimäe sõnas, et kui inimesel on soov terveneda, on võimalik teda ka ravida.

Marek Jürgenson tänas kollektiivse pöördumise algatajaid ning teisi arutelus osalenuid arutelu eest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Marek Jürgenson
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Marian Juurik
protokollija

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaisa Karu
protokollija